

Voorstel van wet van het lid [Naam] tot wijziging van de Kieswet in verband met de introductie van een lidmaatschapsvereiste voor kandidaten

Nader voorstel van wet

Wijziging van de Kieswet (verplichting lidmaatschap politieke groepering voor kandidaten).

ARTIKEL I

De Kieswet wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel H 9 wordt een nieuw tweede lid ingevoegd, luidende:

2. Indien boven de lijst een aanduiding van een politieke groepering is geplaatst, wordt bij de lijst tevens een door een daartoe bevoegd bestuurslid van de desbetreffende politieke groepering ondertekende verklaring overgelegd, waaruit blijkt dat de kandidaat op de dag van kandidaatstelling lid is van de politieke groepering waarvan de aanduiding boven de lijst is geplaatst. Bij ministeriële regeling wordt voor deze verklaring een model vastgesteld.

De leden 2, 3 en 4 worden vernummerd tot 3, 4 en 5.

B

In artikel I 2, eerste lid, wordt na onderdeel d een nieuw onderdeel ingevoegd, luidende:

e. dat voor een kandidaat de verklaring van lidmaatschap, bedoeld in artikel H 9, tweede lid, ontbreekt;

De onderdelen e tot en met i worden vernummerd tot f tot en met j.

C

In artikel I 6, eerste lid, wordt na onderdeel b een nieuw onderdeel ingevoegd, luidende:

c. van wie niet uit de overgelegde verklaring, bedoeld in artikel H 9, tweede lid, blijkt dat hij lid is van de politieke groepering waarvan de aanduiding boven de lijst is geplaatst;

De onderdelen c tot en met i worden vernummerd tot d tot en met j.

ARTIKEL II

Deze wet treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip.

Memorie van Toelichting

I. Algemeen

Dit wetsvoorstel heeft tot doel de band tussen een kandidaat en de politieke groepering waarvoor hij of zij zich kandideert te formaliseren en te versterken. Kiezers gaan ervan uit dat een kandidaat op de lijst van een bepaalde partij ook daadwerkelijk de ideologie en het programma van die partij onderschrijft. Lidmaatschap is hiervan de meest formele en duidelijke bevestiging.

Doel en Noodzaak

1. **Versterking van de partijdemocratie:** Politieke partijen, in de Kieswet aangeduid als "politieke groeperingen die een vereniging zijn met volledige rechtsbevoegdheid" (artikel G 1, eerste lid), zijn de pijlers van onze parlementaire democratie. Door te vereisen dat kandidaten lid zijn, wordt de interne cohesie en de ideologische grondslag van een partij versterkt. Kandidaten zijn op deze wijze ook formeel verantwoording verschuldigd aan de leden van de partij die zij vertegenwoordigen.
2. **Duidelijkheid voor de kiezer:** Dit voorstel zorgt voor transparantie. Een stem op een kandidaat van een specifieke partij is een stem op een persoon die formeel verbonden is aan die partij. Het voorkomt dat bekende personen die geen lid zijn, enkel als "lijstduwer" worden ingezet om stemmen te trekken, zonder daadwerkelijke verbintenis met de partij.
3. **Integriteit van de kandidatenlijst:** Het waarborgt dat de kandidatenlijst een authentieke afspiegeling is van personen die zich gecommitteerd hebben aan de beginselen van de desbetreffende politieke vereniging.

II. Artikelsgewijze toelichting

Artikel I, onderdeel A (wijziging artikel H 9)

Dit onderdeel voegt de kern van de eis toe aan het hoofdstuk over de inlevering van kandidatenlijsten. Bij het inleveren van de kandidatenlijst moet, naast de instemmingsverklaring van de kandidaat zelf, nu ook een verklaring van de partij worden gevoegd waaruit het lidmaatschap van de kandidaat blijkt. Deze verplichting geldt logischerwijs alleen voor lijsten die onder de naam van een politieke groepering worden ingediend, en niet voor zogenoemde blanco lijsten. De bevoegdheid om een modelformulier vast te stellen wordt bij ministeriële regeling belegd, conform de systematiek van de Kieswet.

Artikel I, onderdeel B (wijziging artikel I 2)

Deze wijziging zorgt ervoor dat het ontbreken van de nieuwe verklaring van lidmaatschap wordt aangemerkt als een "herstelbaar verzuim". Dit sluit aan bij de behandeling van andere ontbrekende documenten, zoals de instemmingsverklaring of de ondersteuningsverklaringen. De politieke groepering krijgt hiermee de kans om dit administratieve verzuim binnen de gestelde termijn te herstellen. De plaatsing als nieuw onderdeel e sluit logisch aan bij de reeds bestaande verzuimgrond betreffende de instemmingsverklaring (onderdeel d).

Artikel I, onderdeel C (wijziging artikel I 6)

Dit onderdeel regelt de consequentie indien het verzuim niet wordt hersteld. Als na de hersteltermijn de verklaring van lidmaatschap nog steeds ontbreekt, of als uit de verklaring blijkt dat de kandidaat geen lid is, schrapt het centraal stembureau de naam van de betreffende kandidaat van de lijst. Dit is een logische en noodzakelijke sanctie om de nieuwe eis effectief te maken. De plaatsing van deze schrappingsgrond direct na het ontbreken van de instemmingsverklaring (onderdeel b) is systematisch juist, omdat beide documenten de fundamentele verbinding van de kandidaat met de lijst betreffen.

De indiener,

[Naam]